

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Georgii Beyeri, J.U.D. De Utili & Necessaria Autorum
Juridicorum Et Juris arti inservientium Notitia
Schediasma, exhibens Indicem Autorum quos Tribus
Speciminibus recitavit & excerpsit**

Beyer, Georg

Lipsiae, 1720

VD18 90548167

XI. Francisci Balduini de institutione Historiae universae & ejus cum
Jurisprudencia conjunctione Libri duo.

urn:nbn:de:gbv:45:1-14273

negationibus inferendis vel expungendis errat
fit. *Lib. 3. c. 8.* emendantur Nævi nonnulli
Theophili paraphrasi occurrentes. Alibi
tra Budæum, Alciatum, Paulum de Castro,
que erudite disputatur, &, quod potissimum
modeste ac rationibus, ubique urgentissimis
legatis.

In *libro ad Modestinum* textus omnes, qui
Modestini libris sex exculationum græce con-
ptis in pandectas relati sunt, emendantur, ex-
cantur, vindicantur, locisque suis restituuntur.

Lælii Taurelli enarrationes nobis, qui Augu-
num saltem inspicimus, nunc præterire
ceat.

XI.

FRANCISCI BALDUINI de institu-
one Historiæ universæ & ejus cum Juris
dentia conjunctione προλεγόμενον

Libri duo. Argentor. 1608.

in 12. plag. 14.

Libro primo agit de institutione Historiæ;
1.) commendat Historiam: nos in hoc
do tanquam amphitheatro constitutos esse
tanquam spectatores, actores, & quodammodo
judices. Spectatores, etiam rerum quas me-
ria comprehendit; res enim humanas tantum
esse supra naturales, quantum homo excellit
liqua creata; & mirandum esse mundi theatrum
magis vero mirandos esse ludos, qui in eo spectan-
tur, & ex quibus divina providentia luculentius

patet. Occurrere impudicos ludos & tragica dramata, ut a talibus deterreamur, utque in illa rerum calligine magis eluceat admirabilis Dei gubernatio &c. Hinc laudes historiae prolixius persequitur p. 21 — 33. sed has tribuit saltem historiae universali, quam 2.) *definit* p. 33 — 62. scil. universalem esse debere ratione temporum, gentium, (barbararum aequae ac culturam) rerum, atque harum iterum triplicium: sacrarum, civilium, militarium. Ea omnia exhibenda esse justo temporum ordine, notatis non solum eventibus, sed & causis & consiliis. 3.) *requirit ad lectionem*, ut historia sit vera, p. 62 — 93. ubi monet: historiarum volumina ob unam aut alteram fabulam non tota esse abjicienda, sed vera a falsis caute discernenda. Scil. cessare debere tum fatuam temerariamque credulitatem, tum morosam nimium & diffidentem ἀπιστίαν, & sapienti iudicio discernendum esse quid verum sit; cavendum a libris supposititiis & adulterinis, praeferenda monumenta publica, testes ἀντίοντες, aut saltem antiquissimos & gravissimos; rei enim antiquae narrationem quanto magis novam tanto mendosiorum esse solere. Nec obstare, quod historia hoc modo non possit stylo aequabili deduci; non enim declamationem sed solam recitationem sine elocutionis coloribus requiri. 4.) eadem quae hactenus de audienda & legenda historia dicta sunt etiam requiri *in scribenda*; p. 93 — 108. scil. ut habeatur delectus rarum narrandarum; ut narrentur res magnae & utiles, ut temporum & locorum

notatione illustrentur; ut orationis luce commendentur; ut causæ, consilia, eventus explicentur. Allegat hanc in rem Ciceronem, ejusque & aliorum sui temporis collegia historica præcipue, & ex Ciceronis commentariis, epistolis & orationibus, aliorumque qui historicos se esse sequebantur, commentariis; item statuis, picturis, lapidibus, nummis, aulæis vel peristromatibus, quæ signe historiæ argumentum suppeditari possunt, quæ (5.) Possesse historiæ universam & veram collatas res ex superstitionibus per Dei providentiam bonorum (5.) librorum & monumentorum reliquiis & fundamentis, quæ continua serie se invicem subsequuntur, recenset p. 109 -- 175. Denique cautelas in sciendi tempus & locum in historia exprimendum necessarias affert multisque exemplis probat; Rhetoricarum vero figuras, exaggerationes, amplificationes & excursions improbat p. 176 -- 185.

Liber secundus ostendit conjunctionem historiæ cum Jurisprudentia, scilicet nec jus recte intelligi sine cognitione historiæ, nec historiæ cognitione juris. Generalem saltem in scriptis sapientissimorum assertorum exhibuisse sententiam dicit: (1) ubi factum narravit historia, primo loco de jure & usu esse quærendum, (2) Jus Divinum circa religionem neque sine historia sacra & Ecclesiastica; neque hanc sine illo addisci potest, imo nec utrumque sine historia civili. (3) Libros Romanos ob amplam copiam non posse quædam Historiæ Romanæ commode includi; quæ tamen longius ab ea se jungendas esse. Et

ce co
 xplic
 ejus
 a pra
 lis &
 esse
 pictu
 tibus
 prot
 n col
 onon
 & fr
 osequ
 elas
 n neo
 Rhe
 icatio
 em his
 e inte
 oriam
 em in
 se su
 rimo
 us Di
 ria fa
 sci po
 (3.)
 osse q
 idj;
 Et
 tu

tuisse æque facile dilceptionem Juris, quam in-
 structam aciem & castrorum formam describi;
 potuisse loco dictionum & apophtegmatum le-
 ges nobiles, singulares de jure sententias & quæ-
 stionum dubiarum definitiones inseri. Horum
 neglectus causam esse tum quod plures historici
 græcam linguam usurparint, qua leges & formulæ
 exprimi non possunt, tum opinionem difficulta-
 tas rogationes & populi scita esse partes historiæ.
 (5.) statum Juris etiam privati spectare potissimum
 ad circumstantias historiæ, ut Reipubl. conditio,
 vitæ judiciorumque forma & consuetudo cogno-
 sci possit. Non tamen exilia & inania huc refe-
 renda, quæ etiam ex Jctorum Commentariis ab-
 esse debeant. (6.) Historiam ex responsis & con-
 stitutionibus juris plurimum supplementi, confir-
 mationis & lucis accipere, quod exemplo historiæ
 Septimii Severii, Diocletiani. Constantini, Valen-
 tiniani, Valentis, Theodosii, Justiniani, Leonis,
 Gothorum, Caroli Magni, & sequentium tempo-
 rum probat. (7.) Causas belli plerasque omnes
 in historiis occurrentes ex jure & legibus repeten-
 das, (quarum exempla ex dubiis de principum suc-
 cessione quæstionibus suppeditat) quod enim in-
 ter privatos sunt actiones judiciales, hoc inter
 principes esse bellum. (8.) optimum & facilli-
 mum legum explicandarum subsidium esse histo-
 riam, cum Corpus Juris, quod habemus. ex legum
 quotannis prope mutatarum varietate annis 1300.
 Et jactata sit compositum, unde necessario chrono-
 logiam legum esse tenendam, & analysin legum

historicam faciendam. (9.) in libris Justiniani multa prætermissa esse, quæ ad Jurisprudentiam plane pertinent, ut ex historia alterum corpus juris Romani alterque Codex Legum male delectatarum colligi repetique possit. (10.) De institutis & more majorum historiam consulendam. (11.) ex rerum judicatarum historia regulas Juris eliciendas, quod olim fecerunt Jurisconsulti pag. 230. ubi seqq. de albo annalium maximorum, edictorum, formularum &c. (12.) olim iis, quibus causa Juris mandata est, etiam historiæ consignationem commissam fuisse, & vel Jurisconsultos fuisse Historicos, vel Historicos Jurisconsultos. (13.) rem militarem historiæ acceptam ferendam. p. 244. seqq. ubi p. 248—255. tres magnos Viros, magnosque fuisse historicos allegat: Corn. Syllam, Jul. Cæsarem Octav. Augustum. (14.) Historiam erudire precipue ad Jus publ. & remp. administrandam, quod multum prævalet juri privato p. 255. seqq. ut studium historiæ sit imprimis principibus dignum & regium p. 268. (15.) Historiæ multum consolationis inesse contra casus adversos p. 281. seqq. (16.) eandem multum proficere ad deliberandum super negotiis publicis p. 289. seqq. (17.) ex hypothese historica theses & vaticinia politica depromenda, quæ caveant, ne quid inopinatum opprimat. p. 294—307.

Tandem probat pag. 308—319. ætatem orbis conditi ad annum 1561. non esse multum supra nos 5500. neque adeo hoc studium esse infinitum Terræ exiguam partem esse habitatam, nec ubique

semper hærere historiam. vid. p. 320. seqq. inde methodum suam proponit cum aliquot digressionibus p. 344. seqq. 355. 356. Extremo loco p. 357. seqq. historiam conditi orbis & hominis s. hexæmeron proœmii loco præmittit, eoque hanc operam finit, *ipsam historiam universam in Collegio pleno traditurus*. Ubi vero sunt hæ lectiones? & cur non editæ? quantovis pretio esse redimendas, si modo haberi possent, opinor ob insignes autoris dotes materiæque dignitatem. Nec facile sperare possumus, alios idem præstituros. Requiritur ad hoc opus pietas, perspicacia, prudentia, modestia, candor, juris omnis notitia, linguarum cognitio, magnus apparatus, indefessa diligentia & patientia, animus ad odium & invidiam, quam veritas parit, obfirmatus. Omnia hæc concurrerant in Balduino: in quonam vero alio tam amice conspirantia reperiuntur?

Prodiit etiam utilissimum hoc opusculum aliis ejusdem generis junctum, Basil. 1579. in 8. sub titulo: *artis historice penus octodecim scriptorum tam veterum quam recentiorum monumentis & inter eos Job. præcipue Bodini libris Methodi Historice sex instructa*, & antea separatim editum est Paris. 1562. in 4. verum hæc nitida & optima editio rarius occurrit. Reliqua Balduini scripta subjuncto judicio enumerat Jctus Balduino non minor, *Dn. Christ. Thomasius in Epistola de Editione Operum Balduini Lips. 1689. 8.* Vitam ejus attingit *Freber. in Theatro Virorum Erudit. pag. 866. add., Thomas-Pope Blount Censur. celebrior. autor.*

p. 708. seq. Scæv. Sammarthan. Elogior. Lib.
pag. m. 82.

XII.

JACOBI LABITTI Index Legum omnium,
quæ in Pandectis continentur, in quibus
singula ad singulos Jctorum libros referuntur,
additur ejusdem Indicis usus. Lug-
dun. Bat. 1674. in 8. form. august.

plagg. 24.

Editus antea Parif. 1557. in 8. porro Lips. 1616
cum notis Wilhelmi Smuccii in 8.

Maximum interpretationis subsidium ex locis
Auctoris, cujus dicta explicantur, conjunctum
petendum esse, admonitione non indiget. In
primis vero hoc subsidio opus esse in *ἀποσπασμα-
τικῶν* pandectarum, quorum dispersio & nu-
merosa brevitatis sæpe facit, ut nec facile assequi possi-
mus, qua intentione, vel in qua materia prolata
sint, nisi ea, quæ ab eorum Auctoribus eodem loco
dicta sunt, conferas, ex iisque connexis judicium
formes. Felicissimos hoc auxilio progressus
in explicandis Juris Regulis fecisse Jacobum Re-
vardum, Jacobum Gothofredum & Job. Jac. Wesen-
bachium, scripta eorum nunquam intermon-
tura loquuntur. Neque minus præstari posse
reliquis Juris Romani partibus ostenderunt alii
quibus verum Jurisprudentiæ studium cordi fuit
& quis quæso accommodatior antinomias sine
violencia concilianandi modus, ac iste, ubi lex ex le-